

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД
ПРОФ.ЛАЗАР ГРУЕВ**

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от Таня Райковска- заместник на председателя и ръководител на Търговска колегия на ВКС и
Красимир Влахов- заместник на председателя и ръководител на Гражданска колегия на Върховния касационен съд

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Обръщаме се към Вас във връзка с необходимостта от уеднаквяване на съдебната практика по редица въпроси, свързани с определянето и присъждането на таксите и разноските в гражданския процес, както следва:

- 1. Присъждат ли се съдебни разноски за адвокатско възнаграждение, които страната е уговорила, но не е представила доказателства за изплащането му, и как следва да бъде доказано неговото изплащане- чрез представяне на нарочен документ /разписка, платежно нареждане и пр./, или е достатъчно в договора за правна помощ да е отбелязано, че възнаграждението е платено.** С Опр.№ 154/ 24.02.2012 г. по гр.д.№ 730/11 г. състав на IV г.о. на основание чл.292 ГПК е спрял производството по делото, като е предложил на ОСГТК постановяване на тълкувателно решение по първата част от така постановения въпрос, свързан с приложението на чл.78 ГПК, а именно за присъждане на уговорено адвокатско възнаграждение, за чието плащане не са представени доказателства. В определението е цитирана противоречива практика на ВКС по този въпрос, постановена по реда на чл.274, ал.3 ГПК. Според Опр.№ 377/ 28.05.2010 г. по ч.т.д.№ 353/10 г. на II т.о., Опр.№ 276/ 07.05.2010 г. по т.д.№ 301/09 г. на II т.о., Опр.№ 100/ 29.04.2011 г. по гр.д.№ 1040/10 г. на IV г.о. и Опр.№ 176/ 09.03.2012 г. по ч.т.д.№ 101/12 г. на II т.о., условие за присъждане на разноските е те да са действително направени, и при липса на доказателства за изплащане на уговореното адвокатско възнаграждение, същото не следва да бъде присъждано. Според Опр.№ 46/ 08.02.2011 г. по ч.гр.д.№ 37/11 г. на II г.о., Опр.№ 132/ 31.03.2009 г. по ч.гр.д.№ 82/09 г. на II г.о. и

Опр.№ 49/ 21.01.2012 г. по гр.д.№ 1006/11 г. на II г.о., за присъждане на съдебни разноски е достатъчно те да бъдат уговорени, без да е необходимо сумата да е действително внесена от страната. Тези определения приемат, че договореното адвокатско възнаграждение се присъжда, дори заплащането му да е отложено или поставено под условие, което се аргументира с разпоредбата на чл.36, ал.4 ЗАдв, предвиждаща възможност за отлагане плащането на договореното адвокатско възнаграждение с оглед изхода на делото. По втората част от въпроса- относно начина, по който следва да се докаже изплащането на уговореното адвокатско възнаграждение, също е налице противоречива съдебна практика. Според едното поддържано становище, обективизираното в договора за правна помощ отразяване, че уговореното адвокатско възнаграждение е изплатено, не е достатъчно за неговото присъждане, а е необходимо и представяне на нарочни доказателства за плащането /Решение № 160 от 07.06.2011 г. по гр.д.№ 617/10 г., IV г.о./. Според другото становище, за присъждане на адвокатското възнаграждение е достатъчно в договора за правна помощ да е вписано извършеното плащане /Опр.№ 865 от 03.11.2011 г. по ч.т.д.№ 484/10 г. на II т.о., Опр.№ 192 от 21.09.2011 г. по т.д.№ 838/10 г., II т.о./.

2. **Необходимо ли е страната да представя списък на разноските, когато е направила в производството само един разход, за който представя доказателства.** Според Опр.№ 13/ 13.01.2011 г. по гр.д.№ 1527/10 г. на IV г.о. в хипотезата, при която страната е направила само един разход /в случая- за адвокатско възнаграждение/, представянето на списък по чл.80 ГПК не е необходимо, тъй като самият документ, доказващ разхода, има значението на такъв списък. Според Опр.№ 268/ 25.05.2010 г. по ч.гр.д.№ 240/10 г. на III г.о., списък по чл.80 ГПК следва да се представи дори и в случай, че страната е направила само един разход /в случая- също за адвокатска защита/, доказан с представяне на договор за правна помощ. В същия смисъл е и Опр.№ 87/ 07.03.2011 г. по ч.гр.д.№ 73/11 г. на I г.о., според което наличието на списък на разноските е процесуално условие за разглеждане на молбата за изменение на решението в частта за разноските, дори и същите да включват само едно перо.
3. **При намаляване на подлежащо на присъждане адвокатско възнаграждение поради прекомерност по реда на чл.78, ал.5 ГПК, съдът обвързан ли е от предвиденото в Пар.2 от Наредба № 1/ 09.07.2004 г. ограничение, според което присъденото възнаграждение не може да е по-ниско от трикратния минимален размер на възнагражденията, посочени в Наредбата, или е свободен да намали възнаграждението до предвидения в Наредбата минимален размер.** Първото становище е застъпено в

Опр.№ 153/ 03.02.2010 г. по ч.т.д.№ 63/10 г. на I т.о. и Опр.№ 218/ 01.04.2010 г. по ч.гр.д.№ 143/10 г. на IV г.о., а второто- в Опр.№ 269/ 04.05.2011 г. по ч.гр.д.№ 155/11 г. на IV г.о. и Опр.№ 335/ 06.07.2011 г. по ч.гр.д.№ 470/10 г. на I г.о.

- 4. Кога следва да бъдат присъдени направените от молителя разноски в производството по отмяна на влязло в сила съдебно решение в случай, че молбата е уважена- с решението за отмяна и връщане на делото за ново разглеждане, или с решението по съществуващото на спора.** По този въпрос е налице противоречива практика на ВКС. Според едното становище, обективизирано в Решение № 494/ 03.12.2010 г. по гр.д.№ 1011/10 г. на II г.о., Решение № 805/ 18.11.2009 г. по гр.д.№ 1257/09 г. на IV г.о., Решение № 458/ 31.10.2011 г. по гр.д.№ 1109/11 г. на III г.о., Решение № 525/ 19.12.2011 г. по гр.д.№ 1281/11 г. на IV г.о. и Решение № 16/ 25.03.2010 г. по т.д.№ 907/09 г. на I т.о., по направените в производството за отмяна разноски следва да се произнесе съдът, който ще постанови крайното решение по съществуващото на спора, а не ВКС в решението по чл.307, ал.3 ГПК. В обратния смисъл са Решение № 308/ 01.04.2010 г. по гр.д.№ 1051/09 г. на I г.о., Решение № 142/ 19.02.2010 г. по гр.д.№ 558/09 г. на I г.о. и Решение № 136/ 11.11.2011 г. по т.д.№ 532/11 г. на I т.о., според които с решението на ВКС, с което се уважава молба за отмяна на влязло в сила съдебно решение следва да бъдат присъдени направените от молителя в това производство разноски.
- 5. Подлежат ли на присъждане с определението, постановено по молба за обезпечаване на иска, направените от страните в това производство разноски, или тези разноски се присъждат с окончателното съдебно решение по съществуващото на спора с оглед крайния му изход.** По този въпрос е налице противоречива съдебна практика, вкл. на състави на ВКС. Според едното становище, в производството по обезпечаване на бъдещ иск разноски не се присъждат предвид привременния му характер, като произнасянето по този въпрос следва да се извърши със съдебното решение по съществуващото на спора и с оглед крайния му изход /Опр. № 380/ 31.05.2010 г. по ч.т.д.№ 404/10 г. на II т.о., Опр. № 63/ 13.02.2009 г. по ч.т.д.№ 397/08 г. на I т.о., Опр. № 98/ 05.02.2010 г. по ч.т.д.№ 8/10 г. на II т.о./. Според другото становище, на общо основание /чл.81 ГПК/ в обезпечителното производство направените от страните разноски подлежат на присъждане с окончателния съдебен акт за допускане или недопускане на обезпечението /Опр. № 61/ 09.02.2009 г. по ч.гр.д.№ 24/09 г. на IV г.о., Опр. № 108/ 10.02.2012 г. по ч.т.д.№ 549/11 г. на I т.о., Опр. № 10677/ 28.06.2012 г. по ч.гр.д.№ 1241/12 г. на СГС, III-В състав./.

- 6. Как се определя размера на възнаграждението на особен представител на разноски на ищеца /чл.47, ал.6 и чл.48, ал.2 ГПК/.** Според едното становище, за случая не намират приложение разпоредбите на Глава VII ЗПП, респ. чл.37 от Наредбата за заплащане на правната помощ, тъй като това процесуално представителство се осъществява на разноски на ищеца, а не се финансира от държавата, и следователно компетентен да определи възнаграждението на особения представител е съдът при условията на Наредба № 1/ 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, която следва да бъде приложена по аналогия съобразно Параграф I от Допълнителните й разпоредби /Опр.№ 656 от 23.11.2010 г. по ч.гр.д.№ 342/10 г. на IV г.о., Опр.№ 282 от 19.04.2012 г. по ч.гр.д.№ 122/12 г. на III г.о./. В обратния смисъл е възприетото в Опр.№ 855/ 06.12.2011 г. по ч.т.д.№ 776/11 г. на I т.о., според което възнаграждението на особения представител по чл.47, ал.6 ГПК се определя от адвокатския съвет, т.е. по реда на Глава VII от ЗПП. От друга страна, според Опр. № 120/ 13.02.2012 г. по ч.гр.д.№ 65/12 г. на III г., Висшият адвокатски съвет не разполага със законова делегация да определя минимален размер на особените представители, назначавани на основание чл.47, ал.6 и чл.48, ал.2 ГПК, тъй като съгласно чл.36, ал.2 и чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата законът е делегирал такава компетентност само в хипотезата на уговаряне на адвокатско възнаграждение между адвокат и клиент, както и при оказване на безплатна правна помощ от адвокат на правоимащи за издръжка, материално затруднени лица, роднини, близки или друг юрист.
- 7. Дължи ли се държавна такса за подадена жалба от особен представител на ответника по чл.47, ал.6 ГПК.** По този въпрос има противоречива практика. В едни случаи съдилищата не събират такава държавна такса, като приемат, че изискването за внасяне на такава не от страната, а от нейния особен представител би препятствало правото на жалба. В други случаи такава такса се събира на общо основание и по аргумент от противното от чл.83, ал.1, т.5 ГПК, която изрично освобождава от държавна такса само особените представители на страни с неизвестен адрес /Опр. № 292/ 12.05.2011 г. по ч.гр.д.№ 269/11 г. на III г.о./.
- 8. Допустимо ли е да се иска допълване на съдебното решение в частта за разноските при липса на представен списък по чл.80 ГПК в хипотезата, при която съдът не се е произнесъл по искането за разноски.** Според едното становище по въпроса, при липса на списък на разноските страната не може да иска не само изменение на решението в тази му част, но и допълване при липса на

произнасяне по претенцията за разноски /Опр. № 102/ 28.02.2012 г. по ч.гр.д.№ 935/11 г. на III г.о./. Според другото становище, липсата на списък по чл.80 ГПК е основание само да се откаже изменение на решението в частта за разноските, но не и неговото допълване при липса на произнасяне по този въпрос /Опр. № 353/ 07.05.2012 г. по ч.т.д.№ 299/12 г. на II т.о., Опр. № 53/ 02.02.2012 г. по гр.д.№ 1655/10 г. на IV г.о., Опр. № 124/ 12.03.2012 г. по ч.гр.д.№ 81/12 г. на I г.о./.

- 9. Недопустима или неоснователна е молба за изменение на съдебното решение в частта за разноските, когато страната не е представила списък на разноските по чл.80 ГПК.** Становището за недопустимост на молбата в посочената хипотеза е застъпено в Опр. № 529/ 21.09.2011 г. по гр.д.№ 495/11 г. на IV г.о., а за неоснователност- в Опр. № 158/ 01.07.2011 г. по гр.д.№ 1919/10 г. на IV г.о.
- 10.Дължат ли държавните учреждения държавна такса при въззивно и касационно обжалване на решения по трудови дела и дела по искиове за парични вземания на държавните служители по Закона за държавния служител, или са освободени от такава такса на основание чл.84, ал.1, т.1 ГПК.** Според едното становище по въпроса /Опр. № 616/ 06.12.2010 г. по ч.гр.д.№ 585/10 г. на III г.о., Опр. № 66/ 01.02.2011 г. по ч.гр.д.№ 726/10 г. на IV г.о., Опр. № 214/ 19.03.2012 г. по ч.гр.д.№ 88/12 г. на IV г.о., Опр. № 191/ 11.04.2011 г. по ч.гр.д.№ 15/11 г. на III г.о./, по посочените дела държавните учреждения дължат държавна такса, тъй като предмет на делата не са публични вземания на държавата. Обратното становище е застъпено в Опр. № 330/ 31.05.2011 г. по ч.гр.д.№ 239/ 11 г. на IV г.о. и Опр. № 343/ 07.05.2012 г. по ч.гр.д.№ 263/12 г. на IV г.о.
- 11.Допустимо ли е претенцията за разноски по чл.80 ГПК да бъде заявена с писмената защита по чл.149, ал.3 ГПК.** Според едното становище по въпроса, писмената защита замества пледоарията на страната и представлява продължение на съдебните прения, поради което е допустимо искане за присъждане за разноски да бъде направено с писмената защита, представена в указания от съда срок /Опр.№ 191 от 05.04.2012 г. по ч.гр.д.№ 112/12 г. на I г.о. и Опр.№ 536 от 12.07.2011 г. по т.д.№ 415/11 г. на I т.о./. В обратния смисъл е Опр.№ 51/ 09.02.2011 г. по гр.д.№ 483/10 г. на I г.о., според което искането за разноски трябва да бъде направено най-късно до приключване на устните състезания пред съответната съдебна инстанция, но не и с писмената защита.
- 12.Кой е компетентен да се произнесе по искане за освобождаване от държавна такса по чл.83, ал.2 ГПК при обжалване-администриращият жалбата съд или съдът, до който същата е адресирана.** Според преобладаващото становище по въпроса,

компетентността принадлежи на съда, който администрира жалбата, тъй като същият преценява редовността ѝ и да предприеме действия по отстраняване на евентуална нередовност /Опр.№ 824 от 02.12.2011 г. по ч.т.д.№ 808/10 г. на I т.о., Опр.№ 68 от 20.01.2012 г. по ч.гр.д.№ 579/11 г. на IV г.о., Опр.№ 121 от 22.03.2010 г. по ч.гр.д.№ 99/10 г. на II г.о., Опр.№ 720 от 20.12.2010 г. по ч.гр.д.№ 651/10 г. на IV г.о., Опр.№ 608 от 24.10.2011 г. по ч.гр.д.№ 555/11 г. на IV г.о./. В практиката обаче са налице и случаи, при които ВКС се произнася по искане за освобождаване от такса за произнасяне по допускане на касационно обжалване, без да връща делото на въззивния съд /Опр.№ 480 от 19.04.2012 г. по гр.д.№ 1685/10 г. на IV г.о., Опр.№ 419 от 01.12.2008 г. по гр.д.№ 1993/08 г. на III г.о./. Според Опр.№ 630/ 05.11.2009 г. по ч.гр.д.№ 592/09 г. на IV г.о., поначало администрирането на въззивната жалба се извършва от първоинстанционния съд /арг. чл.259, ал.1 ГПК/, но няма законова пречка и въззивният съд, след като получи въззивната жалба, да предприеме процесуални действия по нейното администриране.

13. Кой е компетентен да се произнесе по искане за освобождаване по чл.83, ал.2 ГПК- административният ръководител на съда или съдебният състав, разглеждащ делото. Според чл.63, ал.1, б."б" ГПК /отм./ молбата за освобождаване от държавна такса поради липса на достатъчно средства за заплащане на таксите и разноските се подаваше до председателя на окръжния съд, респ. до районния съдия. Разпоредбата на чл.83, ал.2 от действащия процесуален закон обаче не уточнява кой е компетентния орган, поради което по въпроса е налице противоречива съдебна практика. Според цитираните в т.12 определения, компетентността за това принадлежи на съответния съд, т.е. на съдебния състав. Срещат се обаче и случаи, при които по молбата за освобождаване от държавна такса се произнася председателят на съда или негов заместник- Опр.№ 652/ 14.1.2011 г. по ч.гр.д.№ 458/11 г. на IV г.о. и Опр.№ 382/ 01.06.2012 г. по ч.гр.д.№ 217/12 г. на III г.о., постановени по частни жалби срещу определения по чл.83, ал.2 ГПК, издадени от заместника на административния ръководител на въззивния съд.

14. Кой е началният момент, от който започва да тече срока по чл.248, ал.1 ГПК за подаване на молба за допълване или изменение на решението в частта за разноските по отношение на страната, която няма интерес да го обжалва. Според едното становище по въпроса, за всяка от страните срокът по чл.248, ал.1 ГПК тече от уведомяването ѝ за съдебния акт, тъй като същият е обжалваем /Опр.№ 458 от 09.12.2011 г. по гр.д.№ 569/11 г. на II г.о., Опр.№ 829 от 02.12.2011 г. по ч.т.д.№ 704/11 г. на I т.о./. Според другото становище, за страната, която няма интерес да обжалва

съдебния акт, срокът по чл.248, ал.1 ГПК е едномесечен, считано от наговото постановяване /Опр.№ 202 от 29.05.2012 г. по гр.д.№ 1250/11 г. на II г.о., Опр.№ 89 от 10.04.2012 г. по т.д.№ 1149/11 г. на I т.о., Опр.№ 89 от 27.02.2012 г. по гр.д.№ 881/11 г. на II г.о./.

15. Приравнено ли е по значение на влязла в сила присъда по смисъла на чл.83, ал.1, т.4 ГПК решението по чл.78а НК, с което наказателният съд освобождава подсъдимия от наказателна отговорност и му налага административно наказание. Според едното становище по въпроса, единствено присъдата като акт на наказателния съд обвързва гражданския съд относно вината на дееца и противоправността на деянието, докато решението по чл.78а НК няма такова действие /Решение № 175 от 22.10.2009 г. по т.д.№ 312/09 г. на II т.о./.

В обратния смисъл е Решение № 47/ 23.07.2012 г. по т.д.№ 340/11 г. на I т.о. и Опр.№ 618/ 28.10.2011 г. по ч.гр.д.№ 522/11 г. на IV г.о., според които съдебното решение, с което наказателният съд освобождава подсъдимия от наказателна отговорност и му налага административно наказание при условията на чл.78а НК, има за гражданския съд същата задължителна сила като влязлата в сила присъда, защото се постановява, след като съдът е преценил, извършено ли е деянието, противоправно ли е същото и виновен ли е деецът.

16. Как се определя минималния размер на адвокатското възнаграждение по трудови дела с определен материален интерес- по чл.7, ал.1, т.1 или по чл.7, ал.2 от Наредба № 1/ 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Според преобладаващото в практиката становище по въпроса, за всички трудови дела намира приложение правилото на чл.7, ал.1, т.1, което е специално спрямо чл.7, ал.2 от Наредбата, за което е от значение и социалната функция на тази разпоредба за облекчаване достъпа до съдебна защита на работниците и служителите във връзка с нарушени трудови права, включително и по искиове за парични вземания /Опр.№ 216 от 15.04.2011 г. по ч.гр.д.№ 200/11 г. на III г.о., Опр.№ 368 от 08.07.2009 г. по ч.гр.д.№ 387/09 г. на III г.о., Опр.№ 414 от 15.09.2010 г. по ч.гр.д.№ 387/10 г. на III г.о./.

В обратния смисъл е Опр.№ 430/ 22.07.2009 г. по ч.гр.д.№ 179/09 г. на IV г.о., според което разпоредбата на чл.7, ал.1, т.1 от Наредба № 1/2004 г. се отнася само до неоценяемите искиове по трудови спорове, докато за исковете с определен материален интерес следва да намери приложение разпоредбата на чл.7, ал.2 от Наредбата.

17. Дължи ли се държавна такса за въззивна жалба срещу решение на първоинстанционен съд за допускане на съдебна делба. Според едното становище по въпроса, такава такса не се дължи, тъй като според чл.8 от Тарифата за държавните такси, които се събират

от съдилищата по ГПК, в делбеното производство такса се събира едва при постановяване на решението за допускане на делбата съобразно стойността на дяловете /разпореждане от 19.05.2009 г. по гр.д.№ 547/08 г. на РС- Велико Търново/. Според възприетото в разпореждане от 23.03.2012 г. по гр.д.№ 2382/10 г. на ОС- Велико Търново, в посочената хипотеза на основание чл.18, ал.1 от Тарифата се събира такса като за въззивна жалба срещу първоинстанционно решение по неоценяем иск.

18. Какъв е размерът на държавната такса в хипотезата на обективно кумулативно съединяване на искове по чл.422 във връзка с чл.415 ГПК. Според едното становище по въпроса, таксата, която съгласно чл.415, ал.1 ГПК следва да довнесе заявителя при предявяване на иск за установяване на вземането си във всички случаи е в размера на таксата, заплатена в заповедното производство /разпореждане от 22.02.2012 г. по гр.д.№ 971/12 г. на РС- Велико Търново; копия от заявления по чл.410 ГПК и от искиви молби по чл.422 ГПК, по които са образувани гр.д.№ 5693/10 г., гр.д.№ 5392/11 г. и гр.д.№ 3464/12 г. на РС- Плевен, от които е видно, че в заповедното и исковото производство е събрана еднаква по размер такса- съответно 44,78 лв., 125,34 лв. и 25 лв./. Според другото становище, в случая намира приложение разпоредбата на чл.72, ал.1 ГПК- събира се такса за всеки кумулативно съединен иск в размерите, посочени в Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК, като се приспада заплатената в заповедното производство такса /разпореждане от 12.04.2012 г. по гр.д.№ 1669/12 г. на РС- Велико Търново, разпореждане от 09.04.2012 г. по гр.д.№ 3021/12 г. на РС- Бургас, разпореждане от 20.09.2010 г. по гр.д.№ 6762/10 г. на РС- Бургас/. Следва да се има предвид, че в подкрепа на второто становище са налице задължителни актове на 3-членни състави на ВКС /Опр.№ 640 от 16.07.2010 г. по ч.т.д.№ 436/10 г. на I т.о. и Опр.№ 379 от 11.05.2010 г. по ч.т.д.№ 215/10 г. на I т.о./, но независимо от това е налице противочечива практика на районните съдилища /видно и от писмо на заместник-председателя на РС- Велико Търново от 05.07.2012 г. и писмо изх.№ 10884 от 27.07.2012 г. на председателя на РС- Пловдив/, поради което предлагаме ОСГТК да се произнесе с тълкувателно решение по въпроса.

19. Понятието “разноски по прехвърлянето на имота” по смисъла на чл.364, ал.1 ГПК, за които съдът осъжда ищеца да заплати в полза на държавата при уважаване на иск за обявяване на предварителен договор за окончателен по чл.19, ал.3 ЗЗД, включва ли и нотариална такса. Според едното становище по въпроса, нотариална такса в полза на съда в този случай се дължи на

основание т.П-8 от Тарифата за нотариалните такси към ЗННД /Решение № 102 от 03.08.2010 г. по т.д.№ 897/09 г., II т.о./. Обратното е застъпено в Решение № 28/ 01.07.2011 г. по т.д.№ 207/10 г. на II т.о., с което нотариална такса в полза на съда не е присъдена, а ищецът е осъден да заплати по сметка на общината единствено местна такса на основание чл.44 и чл.46-47 ЗМДТ.

Предвид наличието на посочената по-горе противоречива съдебна практика, предоставяме на Вашата преценка дали да упражните предоставената Ви от чл.125 ЗСВ компетентност, като предложите на Общото събрание на Гражданска и Търговска колегия на ВКС да се произнесе с тълкувателно решение по посочените въпроси.

**ЗАМЕСТНИК НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
И РЪКОВОДИТЕЛ НА ТЪРГОВСКА
КОЛЕГИЯ НА ВЪРХОВНИЯ
КАСАЦИОНЕН СЪД:**

/ТАНЯ РАЙКОВСКА/

**ЗАМЕСТНИК НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
И РЪКОВОДИТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД:**

/КРАСИМИР ВЛАХОВ/